

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**MILLIY TARBIYA ASOSLARI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:

Ta'lim sohasi:

Ta'lim yo'nalishi:

100000 – Ta'lim

110000 – Ta'lim

60110100 – Pedagogika

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi MTA 1106		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Milliy tarbiya asoslari	90		90	180
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad - milliy tarbiya – ijtimoiy-tarixiy, qonuniy va ob'ektiv jarayon sifatida, mustaqil O'zbekistonda milliy tarbiya g'oyasining tiklanishi va rivojlanishi, milliy tarbiya tizimini joriy qilinishining nazariy va amaliy yo'nalishlari haqida, milliy qadriyatlar mazmuni, milliy va ommaviy madaniyat tushunchalariga oid bilim berish. Fanning vazifasi - talabalarni milliy tarbiyaning tarixi va nazariyasi, davlat siyosatining milliy tarbiyaning mohiyati, mazmuni va xususiyatlarini o'rganish, milliy tarbiyaning metodik asoslari bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish, milliy qadriyatlar asosida shakllangan milliy va ommaviy madaniyatning mohiyatidan foydalanish metodlari bilan tanishadilar hamda amalda sinab ko'radilar. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. "Milliy tarbiya asoslari" fan sifatida. "Milliy tarbiya asoslari" fanining maqsad va vazifalari. Milliy tarbiya ijtimoiy tarixiy, qonuniy va ob'yektiv jarayon sifatida. "Milliy tarbiya asoslari" fanining ilmiy tadqiqot metodlari va boshqa fanlar bilan aloqasi. 2-mavzu. Milliy tarbiya goyasining tarixiy pedagogik asoslari. O'zbek milliy tarbiyasi tajribasining tarixiy-pedagogik tavsifi. O'zbekona tarbiyaning turli qirralari adiblar talqinida. Sobiq sho'ro davrida milliy tarbiya masalasiga munosabat. Milliy tarbiyaning tiklanishi va rivojlanishi. Uchinchi renessans davrida milliy tarbiya g'oyasining takomillashuvi. 3-mavzu. Milliy tarbiyaning mazmuni va uni takomillashtirish. Milliy tarbiya ijtimoiy buyurtma sifatida. Milliy tarbiyaning texnologik tizimi. Umumiy o'rta ta'lim maktabining milliy tarbiyani amalga oshirish imkoniyatlari va mexanizmlari. 4-mavzu. O'quvchilarning milliy tarbiyalanganlik ko'rsatkichlari. Milliy tarbiyalanganlik mezonlari: milliy tuyg'u, O'zbekiston vatanparvarligi, milliy mafkuraviy ongliklik, vijdoniylik, millatlararo muloqot madaniyati, milliy g'urur va milliy odob. 5-mavzu. O'zbek oilasidagi milliy tarbiya mazmuni. O'zbek oilalarida tarbiyaviy an'analar. Ota-ona obro'si milliy tarbiyaning asosi sifatida. Milliy tarbiyaviy fazilatlarini shakllantirishda maktab, oila va mahalla hamkorligi. 6-mavzu. Bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash. O'qituvchilar milliy tarbiyaviy faoliyat targ'ibotchisi sifatida. Bo'lajak				

o'qituvchining tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishga doir kasbiy kompetensiyalari. Sinf rahbarlariga milliy tarbiyani amalga oshirish uchun zarur shaxsiy va kasbiy sifatlar.

7-mavzu. Ta'lim tizimida milliy tarbiyani amalga oshirish imkoniyatlari.

Ta'limning milliy tarbiyaviy mazmuni. Milliy tarbiya mazmunining qadriyatlar, an'analarda aks etishi. Tarbiya darsliklarida milliy tarbiya g'oyalarining sindirilganligi.

8-mavzu. Maktabgacha ta'limda milliy tarbiya.

Maktabgacha ta'lim tizimida milliy tarbiyani amalga oshirish mohiyati va mazmuni. MTM tarbiyalanuvchilarini milliy tarbiyalashning o'ziga xos xususiyatlari.

9-mavzu. Boshlangich ta'limda milliy tarbiya.

Boshlangich ta'lim tizimida milliy tarbiyani amalga oshirish mohiyati va mazmuni. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy tarbiyalashning metodik jihatlari.

10-mavzu. Umumiy o'rta ta'lim tizimida milliy tarbiya.

Umumiy o'rta ta'lim tizimida milliy tarbiyani amalga oshirish mohiyati va mazmuni. Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'quvchilarni milliy tarbiyalashning shakl va yo'llari.

11-mavzu. Ekologik tarbiya. Jismoniy tarbiya.

Ekologik tarbiyaning mohiyati va mazmuni. Ekologik tarbiyaning shakl va metodlari. O'quvchilarda ekologik tarbiyani shakllantirish. Jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiyaning mazmuni, shakl va metodlari

12-mavzu. Axloqiy tarbiya. Estetik tarbiya.

Axloq ijtimoiy ong, ta'sir etish, va tarbiya shakli sifatida. Sharq mutafakkirlarining axloqiy qarashlari. Axloqiy tarbiyaning mohiyati va mazmuni. Oilaviy hayotga axloqiy tayyorgarlik. Estetik tarbiyaning maqsad va vazifalari. Estetik tarbiyaning mazmuni, shakl va metodlari.

13-mavzu. Mehnat tarbiyasi. Iqtisodiy tarbiya. Mehnat tarbiyasi maqsad va vazifalari. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Mehnat tarbiyasining mazmuni va metodlari. Iqtisodiy tarbiya mehnat tarbiyasining tarkibiy qismi sifatida.

14-mavzu. Fuqarolik tarbiyasi. Huquqiy tarbiya.

Fuqarolik tarbiyasining maqsad va vazifalari. Fuqarolik tarbiyasi funktsiyalari. O'quvchilarga fuqarolik tarbiyasini berish jarayonida Davlat ramzlari (Madhiya, Gerb, Bayroq)dan foydalanish. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasi. Vatanparvarlik va baynalminallik - fuqarolik tarbiyasi asosi. Huquqiy tarbiya. Yosh avlodning huquqiy madaniyati va ongini shakllantirish - fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi.

15-mavzu. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish. O'quvchilarning aqliy tarbiyasi. Mustaqil fikrlash, ilmiy dunyoqarash va milliy g'oyani shakllantirish o'quv tarbiya jarayonining tarkibiy qismlari. Aqliy tarbiya. Aqliy tarbiyaning maqsadi va mazmuni. Bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish - aqliy tarbiyaning asosi.

III Seminar mashg'ulotlari bo'yicha tavsiyalar

1. "Milliy tarbiya asoslari" fanining predmeti, fan sifatidagi taraqqiyoti,

bosqichlari.

2. Milliy tarbiya asoslari fanning boshqa fanlar bilan aloqasi.
3. Milliy tarbiya asoslari fanining ilmiy tadqiqot metodlari.
4. Milliy tarbiyaviy kadriyatlarni tiklash va zamonaviylashtirish
5. Mamlakatning tarbiyaviy tizimi uning mustaqillik, milliy taraqqiyot yo‘li.
6. Milliy tarbiyaning etnopedagogik qirralari.
7. Milliy tarbiya avlodidan-avlodga o‘tuvchi milliy madaniyat vositasi ekanligi.
8. Milliy tarbiyaning metodologik asoslari.
9. Sotsiolog olimlarining tarbiya sohasida olib borgan ilmiy-tadqiqot ishlari
10. Turli zamon va makonlarda yaratilgan tarbiya konsepsiyalarining mazmuni.
11. Turli zamon va makonlarda yaratilgan tarbiya konsepsiyalari.
12. O‘zbekistonda "Milliy maktab" muammosi.
13. Ta’limning milliy yo‘naltirilganligi.
14. O‘quvchilarning o‘z milliy tarixiga, madaniyatiga munosabatlari.
15. Millatlararo muloqot madaniyati.
16. O‘zbek oilasi - milliy dunyoqarash manbai sifatida.
17. O‘zbekiston maktablarida ta’lim va tarbiyani takomillashtir zaruriyati.
18. Bo‘lajak o‘qituvchilarni milliy tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash.
19. O‘quvchilarning darsdan tashqari faoliyatini tashkil qilish.
20. O‘zbekona tarbiya tamoyillari.
21. Milliy tarbiya tushunchasi.
22. Milliy tarbiya ijtimoiy zaruriyat sifatida.
23. Milliy tarbiyaning etnopedagogik qirralari.
24. Milliy tarbiya vositalari.
25. Milliy tarbiyaning falsafiy, metodologik asoslari.
26. Islom dini va o‘zbekona tarbiya.
27. O‘zbekona tarbiyaning mazmuni.
28. Milliy tarbiya va ijtimoiylashuv.
29. Oila, mahalla va maktabda milliy tarbiyani amalga oshirish.
30. Milliy tarbiyaning baynalminal tarbiya bilan uyg‘unligi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’limni baholash – bu talabalarining jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo‘yilgan masalani o‘rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to‘liq ochib beriladi.

V. Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. “Milliy tarbiya asoslari” fanining predmeti, fan sifatidagi taraqqiyoti, bosqichlari.
2. Milliy tarbiya asoslari fanning boshqa fanlar bilan aloqasi.
3. Milliy tarbiya asoslari fanining ilmiy tadqiqot metodlari.
4. Milliy tarbiyaviy kadriyatlarni tiklash va zamonaviylashtirish

	5. Mamlakatning tarbiyaviy tizimi uning mustaqillik, milliy taraqqiyot yo‘li. 6. Milliy tarbiyaning etnopedagogik qirralari. 7. Milliy tarbiya avlodlararo avlodga o‘tuvchi milliy madaniyat vositasi ekanligi. 8. Milliy tarbiyaning metodologik asoslari. 9. Sotsiolog olimlarining tarbiya sohasida olib borgan ilmiy-tadqiqot ishlari 10. Turli zamon va makonlarda yaratilgan tarbiya konsepsiyalarining mazmuni. 11. Turli zamon va makonlarda yaratilgan tarbiya konsepsiyalari. 12. O‘zbekistonda "Milliy maktab" muammosi. 13. Ta’limning milliy yo‘naltirilganligi. 14. O‘quvchilarning o‘z milliy tarixiga, madaniyatiga munosabatlari. 15. Millatlararo muloqot madaniyati. 16. O‘zbek oilasi - milliy dunyoqarash manbai sifatida. 17. O‘zbekiston maktablarida ta’lim va tarbiyani takomillashtir zaruriyati. 18. Bo‘lajak o‘qituvchilarni milliy tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash. 19. O‘quvchilarning darsdan tashqari faoliyatini tashkil qilish. 20. O‘zbekona tarbiya tamoyillari. 21. Milliy tarbiya tushunchasi. 22. Milliy tarbiya ijtimoiy zaruriyat sifatida. 23. Milliy tarbiyaning etnopedagogik qirralari. 24. Milliy tarbiya vositalari. 25. Milliy tarbiyaning falsafiy, metodologik asoslari. 26. Islom dini va o‘zbekona tarbiya. 27. O‘zbekona tarbiyaning mazmuni. 28. Milliy tarbiya va ijtimoiylashuv. 29. Oila, mahalla va maktabda milliy tarbiyani amalga oshirish. 30. Milliy tarbiyaning baynalminal tarbiya bilan uyg‘unligi.
3.	VI. Ta’lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: • Milliy tarbiya asoslari fani bo‘lajak o‘qituvchilarning pedagogik faoliyatning normativ-huquqiy asosi, o‘qituvchilik kasbining o‘ziga xosligi va uning insonparvarlik xususiyati, o‘quv meyoriy hujjatlar, pedagogik faoliyatni tashkil etishda innovatsion hamda interfaol metodlardan foydalana olish, ta’lim jarayonini rejalashtirish, tashkil etish metodikasi haqida tasavvurga ega bo‘lishi; (bilim); • Milliy tarbiya asoslari kursini o‘zlashtirgan talaba o‘quvchilarning diqqatini jalb qilish va dars samaradorligini oshirish metodlari va vositalari, mustaqil ta’lim, kurs ishlari, bitiruv malakaviy ishlari, o‘quv amaliyoti, malakaviy ishlab chiqarish amaliyoti)ni tashkil etish va o‘tkazish metodikasini, tarbiya fanlarini o‘qitishning multimedia va interfaol ta’lim texnologiyalarni bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko‘nikma). • Tarbiya fanining didaktik ta’minotini ishlab chiqish, ishlanmalarni tayyorlash, mutaxassislik fanlarining o‘quv-uslubiy majmualarini ishlab chiqish, o‘quv ishlarining tashkil etilishini rejalashtirish, sinfdan tashqari ish shakllariga rahbarlik qilish, o‘qitish jarayonida axborot texnologiyalari va interfaol texnologiyalarni qo‘llash olish kabi ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak (malaka).

4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
IX.Asosiy adabiyotlar	
1.	“Milliy tarbiya asoslari”. F.Mirzayeva, N.Voxidova, B.Saidova.272 2024 yil. https://book.iiu.uz/book?id=19483
X.Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Sayidaxmedov N.S. Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya. - T., O'zMU qoshidagi OPI, 2003.
2.	Pirmuxamedova M. Pedagogik mahorat asoslari.- T.: 2001.
3.	Pedagogika nazariyasi va tarixi. 1-qism: Pedagogika nazariyasi, (M.X.Toxtaxodjayeva va boshqalar) -T ..“IQTISOD-MOLIYA”, 2007-380 b
4.	Mahmudov N. M. O'qituvchining nutq madaniyati. Darslik. - T.: O'zbekiston milliy kutubxonasi, 2007. - 185 b.
5.	Turg'unov S.T., Maqsudova L.A. Pedagogik jarayonlarni tashkil etish va boshqarish. - T.: “Fan” 2009. - 168 b
6.	Axborot manbalari 1.www.cspu.uz 2. www.pedagog.uz 3. www.edu.uz 4. www.gov.uz 5. www.ziynet.uz 6. www.istedod.uz
7	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “ <u>29</u> ” <u>avgust 1-sonli</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8	Fan/modul uchun ma'sullar: I.D. Qodirov - CHDPU, “Pedagogika” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). v.b. dots. S.A. Allayorova - CHDPU “Pedagogika” kafedrasi o'qituvchisi.

9	Taqrizchilar: M.Q. Raxmanova - CHDPU “Umumiy pedagogika” kafedrası professori, pedagogika fanlari doktori. A.Y. O‘tayev – TIPI, “Pedagogika-psixologiya va boshlang‘ich ta’lim” kafedrası v.b. dotsenti, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).
---	---